

Entrevista Antoni Vila Casas El mecenes rebrà la medalla d'or al Mèrit Cultural de l'Ajuntament de Barcelona com a tribut a la seva tasca a favor de l'art català

“Siguem valents an

Maria Palau / Jaume Vidal
BARCELONA

Antoni Vila Casas (Barcelona, 1930) és un home que s'ajueca cada matí amb una il·lusió. I sempre és una il·lusió impregnada d'art. No es pensin que és monòtona, aquesta dèria diària. Vila Casas té cinc espais i museus (l'Espai Volart, l'Espai Volart 2 i Can Framis a Barcelona; el Palau Solterra a Torroella de Montgrí, i Can Mario a Palafrugell) per alliberar els seus inextinguibles anhels, siguin en forma de pintura, d'escultura o de fotografia. Tòtem de la indústria farmacèutica, Vila Casas s'ha convertit els últims temps en el col·leccionista d'art contemporani català de referència. Sens dubte, és el més estimat pels artistes. El seu mecenatge rebrà aviat un tribut, que segurament arriba tard però que, al cap i a la fi, arriba: l'Ajuntament de Barcelona ha acordat concedir-li la medalla d'or al Mèrit Cultural.

Feliç amb la distinció?

És clar que sí. És una recompensa a un projecte que, ara sí, tinc molt definit. Què pretenc amb tot plegat? Que quedi un pòsit que impedeixi que els nostres artistes caiguin en l'oblit. N'hi ha molts que hi va haver un temps no gaire llunyà que exposaven a tot arreu i estaven ben considerats i, de cop i volta, van desaparèixer. Penso en Romà Vallès, per posar un exemple. Aquest any li hem dedicat una exposició per rescatar-lo. A mi em reconforta fer gaudir els ar-

tistes. I la veritat és que jo també m'ho passo molt bé. És la meua vida.

Es va animar a obrir museus amb la seva col·lecció perquè...

Perquè ja no tenia més espai a casa meua! Sempre dic que fins al 67 anys em vaig dedicar a la meua professió, la indústria farmacèutica i que, a partir de llavors, em vaig dedicar a la meua afició. D'això ja fa 15 anys. És la meua manera de retornar a la societat tot el que vaig guanyar treballant. O, dit amb unes altres paraules, és la meua manera de fer país. És clar que la meua posició potser és més còmode, perquè no tinc fills.

Sigui com sigui, això no li lleva gens d'esforç, i d'aquí la primera pregunta de l'entrevista: sent que s'ha reconegut prou la seva tasca?

En l'àmbit institucional entenem el que faig, i la prova és ara la concessió de la medalla d'or. Quant al públic, és clar que m'agradaria que entrés més gent, però la realitat és que tenim el públic que tenim. La gent que mobilitza el món de l'art és molt endogàmica. Ara amb Centelles a Can Framis hem batut rècords de visitants. I per què? Doncs perquè Centelles és marqueting. Si vols, fins i tot morbós, des que van vendre el seu arxiu de negatius a Salamanca. I llavors surto jo i decideixo comprar un fons de fotografies vintage que Centelles s'estimava molt. La gent està contenta d'aquesta operació per conservar patrimoni del fotògraf a casa nostra, i jo també.

Els artistes estan rebent molt els efectes d'aquesta crisi. Vostè, que els tracta tan sovint, ho deu saber més bé que ningú.

Als artistes els agrado... i té la seva lògica, perquè sóc l'únic que els compra alguna cosa! A veure, el que passa és que la cultura requereix diners i, si no n'hi ha, la cultura ho passa realment malament.

Té la sensació que el model està esgotat?

Les coses han canviat molt. Jo quan tenia 20 anys no sabia com em guanyaria la vida; després, quan ja ho vaig saber, em vaig preocupar de tenir una casa per viure bé, i jo per viure bé necessito obres d'art al meu entorn. El meu pare em portava de petit a les galeries, on recordo haver vist un munt d'exposicions d'artistes catalans. L'últim quadre que va comprar el meu pare abans de morir va ser un Manolo Sagnier, el tinc penjat aquí en un despatx, però aquell mateix dia també vam visitar una exposició de Picasso a la Sala Gaspar. El meu pare deia que Picasso i Miró feien ninots... en fi. El que vull dir és que jo, de menut, vaig viure un ambient artístic que s'ha anat fonent. Avui la gent es compra un pis per escoltar música i dormir, però la vida la fan fora. La casa s'ha convertit en una mena d'habitació d'hotel. Com a molt, es compren una fotografia. Si no hi ets mai, per què has de tenir obres valuoses que et facin companyia? I, llavors, també hi ha una altra cosa: qui és que avui es pot comprar un Plensa a un Barceló?

Vostè és un col·leccionista de grans firmes, però també de firmes emergents...

Sí, sí, hi ha artistes que comencen que m'agraden molt, i són assequibles. I, a les subhastes, he comprat coses a preus irriso-

ris. Obres d'artistes amb firma reconeguda, per cert. Sí que és veritat que les grans col·leccions les fan gent que ha guanyat diners, però jo considero que els diners no ho expliquen tot, i que en el tema de l'art hi

Sempre he comprat el que m'agrada. No he fet mai cas de les tendències. I això hi ha qui m'ho retreu. Tant me fa: sóc jo el que en gaudeixo

El més estimulant és defensar l'art del meu país i fer-li prendre volada. Ens hem de creure que som bons i llavors els altres també s'ho creuran

La majoria dels artistes són fantàstics. Són pocs els que es pensen que són déus i viuen frustrats perquè no poden succeir Tàpies

Espanya i Catalunya no s'entenen i no s'entendran mai. Ens tracten com si fóssim una colònia. Fa temps que aquí s'hauria d'haver fet el pas...

amb el nostre art"

ha molt d'això que diem, de canvi de model.

Què compra?

El que m'agrada. No he fet mai cas de les tendències. I això hi ha qui m'ho retreu. Tant me fa: sóc jo el que en gaudeixo, ja ho he dit abans. Després tinc la Glòria [Glòria Bosch, directora d'art de la Fundació Vila Casas], que és qui hi entén, jo no.

I què és el que li agrada?

M'agrada tot: figuratiu, abstracte... Quan m'agrada una obra sento un impuls, si vols, primari. He anat canviant de gust amb els anys. Hi ha obres que, si fos ara,

sé que no les compraria. I a la inversa també: obres que vaig comprar fa temps, cada vegada les aprecio més. Sobretot m'agrada comprar peces dels fons de les galeries, per tenir perspectiva històrica. És curiós, les obres d'art o van amb els temps o es queden aturades.

Què és l'últim que ha comprat?

Una obra de l'Antoni Pitxot, un home encantador. No el tenia representat a la col·lecció. És que me'n falten molts! No sóc una institució!

La seva dedicació a col·leccionar obres dels artistes contemporanis catalans deixa en evidència les institucions que haurien de fer, i no la fan, aquesta feina.

Aquesta feina només la faig jo i vaig decidir fer-la justament per això: perquè no la fa ningú, ni tan sols els que l'haurien de fer. Jo sempre he estat un enamorat de l'art català: recordo quan, de jove, anava al museu de la Ciutadella: em meravellava veure aquelles obres, la majoria d'artistes d'aquí. Si vas a Txèquia i demanes on pots veure art contemporani t'xec t'envien al museu d'art contemporani t'xec. A Catalunya no existeix aquest museu. No ens enganyem: la cultura no ha estat mai una prioritat en aquest país.

El MNAC és un museu extraordinari, amb una col·lecció d'art romànic que està molt i molt bé. Però li falta espai. I el Macba ha centrat el seu projecte en l'art internacional. Però, penso: amb uns pressupostos tan limitats, amb qui podem competir per tenir les grans obres dels grans artistes internacionals? Amb Londres, Berlín i Nova York! Per això crec que és més estimulant defensar l'art del nostre país, i fer-li prendre tanta volada com es pugui. És el que faig jo, això sí, amb una dimensió d'un senyor particular.

No ens creiem el nostre propi art?

Ens hem de creure que som bons. I, llavors, al final la gent també s'ho creurà. Hem de deixar de ser uns covards amb el nostre art. El que ens cal és valentia! Mireu: l'any que ve faré una exposició commemorativa del centenari del naixement d'Antoni Clavé. El faré jo, aquest homenatge, no el farà cap institució.

Com és la seva relació amb els artistes?

Bona, molt bona. La majoria són fantàstics. Són pocs els que es pensen que són déus i viuen frustrats perquè no poden succeir Tàpies.

La mort de Tàpies va deixar orfe el podí de les celebritats. Li veu substitut?

Tàpies va manar durant molt de temps... Costa de veure'ls, els seus substituïts, sí. Diria que segurament serà Plensa.

Com veu vostè, home de profundes conviccions catalanistes, el moment polític actual?

Crec que per primer cop tenim un líder, que a més és prudent. També crec que Espanya i Catalunya no s'entenen i no s'entendran mai. Ens tracten com si fóssim la seva colònia. Fa temps que s'hauria d'haver fet el pas...

Somia una Catalunya independent?

Jo aquest quadre el compraria, i tant que sí!